

REBELL

Utgitt av RØDØUNGE

Nr 4 - 98

10 kr.

Hennes & Mauritz

Tegneserieporno

Budsjettkamp

Slik redder
DU verden

Animasjon

Far og Mor

Bob Roberts

Kjøp ny identitet

Espen Aksjespekulant

Gir vi faen?

Gir DU faen?

DET ER skikkelig tøft å gi faen. Du skal handle ut fra din egen intuisjon, for det er rått å være individualist. Det er veldig stilig å ha en ironisk distanse til all elendigheta i verden – det er ingenting du kan gjøre med det allikevel.

HODENE VÆRER blir proppa full av propaganda hver eneste dag: «Gi faen – du kanke gjøre noe med det uansett. Tenk på deg sjøl!»

NÅR DE hyppigste oppslagene til VG er av typen «Slik får DU lavere skatt, smalere midje og tjuukkere hår» gjør det noe med selvbildet vårt. Når Dagbladet ukentlig slår opp «Bente kjøpte nytt ansikt: Ble 15 år yngre» på forsida, sier det noe om hva som er viktige verdier. Når alle TV-heltene er syltynne jenter og kjeckas-macho gutter gir det oss uoppnåelige idealer. Og når overvekta av TV-nyhetene er «mer gatevold, færre gamle hjem, krig, sult og mer gatevold» skjønner vi at alt er håpløst. Vi blir mata med at alt går til helvete, og at det eneste vi kan gjøre er å få strammere rumpe.

OG DET stemmer – det er mye som ikke er bra. Forskjellene på rik og fattig øker. Pornoen vinner stadig større terreng. Slanking er vanligste dødsårsak blant unge jenter i Norge.

SÅMEDIA har altså rett? NEI – for de skriver ikke noe om at alt har årsaker. Årsakene handler på en eller annen måte om penger. For dem som har makt lønner det seg at ungdom har mer enn nok med å passe på sitt eget utseende og image. For da har vi ikke tid til å stå sammen og kreve rettferdighet. Det lønner seg at vi tror at det ikke går an å gjøre noe med alt det jævlige. For da har vi ikke mot til å stå sammen og kreve rettferdighet.

MEN VI lar oss ikke knekke. Overalt jobber ungdommer for å få beholde fritidstilbudene, for å få øvingslokale og for å få bedre inneklima på skolen. Det finnes ikke en krok av Norge uten ungdommer som spiller i band, lager revy, synger i kor – lager egen kultur. Og tusenvis av ungdommer protesterer mot EU, rasisme og ødeleggelsesbudsjetter.

GIR VI faen? Javisst gjør vi det! Vi gir faen i propagandaen. Vi er mange, og vi har en hel verden å vinne!

Eivind Volder Rutle

I REBELL:

4 TØFT FOR ALLE PENGAR

6 BUDSJETTOPPRØR!

7 2/3 ER EN BLØFF!

8 TEGNESERIEPORNO

10 Å LAGE LIV

11 RÅTTEN VALGKAMP MED BOB

12 PÅ EVENTYR

13 ERICSSON MED GLITRENDE PERLE

14 SLIK REDDER DU VERDEN

**A B O N N É R P Å
R E B E L L !**

110 KR FOR 8 NUMMER

KONTONR: 0814 47 92131

Daudline neste nummer: 15. februar 1999
Alle bidrag mottas med takk

Rebell blir utgitt av Rød Ungdom.

Ansvarlig redaktør: Eivind Volder Rutle <eivind@feskar.net>

Innholdet i signerte artikler representerer ikke nødvendigvis Rød Ungdoms syn.

Adresse: Osterhausgt. 27, 0183 OSLO

Fax: 22989055 Tlf: 22989070 E-post: raud@ungdom.org

Kontonummer 0814 47 92131

RU og Rebell på nettet: www.raud.ungdom.org

Forsidebildet er tatt av Merete Rozenberg.

Knus skjønnhetstyranniet!

- I år ønsker jeg meg harde pakker

av Hege Bae Nyholt

Juletida er full av tradisjoner som pepperkakebaking, julegavehandling og nisser. I tillegg til disse hyggelige skikkene har handelsstanden innført en ganske ny tradisjon. Hvert år, i månedsskiftet november-desember, blir kvinnelige modeller brettet ut over kilometer på kilometer av boards for å selge undertøy til klesgiganten Hennes & Mauritz.

Ulykkesjul

Aviser som Dagbladet og VG slår stort opp at det trolig vil bli en drastisk økning i bilulykker og utforkjøringer i perioden reklamemen henger oppe. Men bilulykkene som muligens er forårsaket av kampanjen er ikke hovedproblemet. At noen menn glemmer alt de har lært på kjøreskolen på grunn av noen enkle sekunders niglanning på en plakat er i hovedsak en oppgave for Trygg Trafikk og NAF. For venstresida er kampen mot det ideologiske innholdet i kampanjen langt viktigere.

Skjønnhetstyranniet

Kvinneidealet som presenteres i X antall kvadratmeter over hele landet er uoppnåelig for 99% av alle jenter. H&M gir oss et ideal som krever skalpeller og silikon for å kunne oppnås.

Hennes & Mauritz er med på å legitimere pornoindustrien. H & M bruker pornomodeller i reklamekampanjene sine, og bruker et bildespråk

som kommer nærmere og nærmere pornoens.

H & M er dermed med på å viske ut grensene og åpner be-

som kan forestille seg en mannlig modell stående med ræva i været og slørete blikk?

disse reklamene er ofte mer og mer åpenlyst på kroppene og ikke på produktene.

Slå tilbake!

Det som muligens skiller H&M ut i en særklasse er at deres kampanjer er så store i omfang- det er få steder i Norge som går fri for forsøplinga.

Kvinnebevegelsen og venstresida har aksjonert hver vår og hver adventstid siden de første plaketene dukka opp. I alle deler av landet har store og små aksjonsgrupper gått til angrep mot kvinneforakten til H&M. Plakatene har ikke fått henge i fred, men er blitt revet ned og sprayet over med slagord.

Også i år vil det bli aksjonert. Målet er å påføre H&M så store økonomiske tap at det ikke lenger er ønskelig for dem å kjøre lignende kampanjer i

tydelig ideologisk rom for pornoindustrien. Dette gjør kampen mot porno, prostitusjon og stripping vanskeligere.

Reklamekampanjene til H & M er også med på å forsterke de tradisjonelle kjønnsrollemønstrene i samfunnet. Kvinner blir gjennom reklamemen presentert som bruksgjenstander og varer som kan kjøpes og brukes. Kvinner blir fremdeles fremstilt som dumme & deilige fristerinner i reklamens verden. Objektifiseringa av kvinner skaper et kvinnesyn som i sin ytterste konsekvens gjør menn til overgripere.

Dette begrenser seg ikke til plakatene med Cindy, Pamela og de andre damene, det samme kvinnesynet presenteres når H & M bruker mannlige modeller. Det er klar forskjell på årets mannlige modell, en stor, sterk mann, og Pamela på alle fire med "Kom og ta meg-blikk". Er det noen

Spiller på sex

H&M er ikke alene om å bruke avklede modeller for å selge en vare. En hovedtrend i reklamemen gjennom de siste åra har

vært at kropp og sex i stadig større grad brukes som salgsmiddel. Alt kan selges ved hjelp av mer eller mindre avklede kvinner - bikinier, biler, tyggegummi og blader. Fokus i

framtiden. La ikke H&M diktere matinntaket ditt i jula - slå tilbake mot det reaksjonære kvinnesynet!

Hvor mye koster

– Når merkevarene forteller hvem du er

For mange er merkevarer det viktigste for å signalisere egne holdninger og tilhørighet til omverdenen. – Kultur blir noe du kjøper, ikke noe du lager selv, mener Gudrun Kløve Juuhl fra Norsk Målungdom. – Ungdomskulturen lever sitt eget liv, uavhengig av merkevarer og reklame, mener trendspeider Paal Fure.

av Eivind Volder Rutle

Ungdom er ikke nødvendigvis mer opp- tatt av merkevarer nå enn for 10 år siden. Når vi ser at stadig flere aktiviteter ungdommer driver med blir sponset, er det et resultat av at ungdom har blitt flinkere til å skaffe seg sponsorer for å kunne drive med det de har lyst til, sier Paal Fure til Rebell.

Paal Fure (31) er kreativ leder i *Bengal Consulting*, et nyetablert firma som driver med kartlegging av trender og rådgivning til merkevareprodusenter. Han mener at ungdomskultu-

ren lever sitt eget liv, uavhengig av merkevarer og reklame.

– Hva er en merkevare?

– Det varierer fra person til person. Til en merkevare knytter det seg følelser, den har emosjonelle sider. Når du føler at du utstråler noe gjennom merket på buksa du har på deg er den en merkevare. Ei bukse du ikke vil gå med på grunn av merket er også en merkevare. Merkevarer er noe som sender ut signaler om hvem du er, sier Paal Fure.

Ei motegreie

Skatermiljøet er et av miljøene merkevareindustrien sikter seg inn på. Med 13 år som skater og blant annet fem førsteplasser i NM er Espen Røed Kristoffersen (24) en av dem som har opparbeida seg et kjent navn i skatermiljøet.

– I skatingens barndom var det en sport for noen få spesielt interesserte. De som drev med det gjorde det først og fremst fordi de syntes det var gøy. Etterhvert som sporten har vokst har den blitt ei slags motegreie i enkelte miljøer, sier Espen til Rebell.

Han mener at det er fint på den måten at sporten får allmen aksept. Men samtidig fører det til ei kommersialisering av sporten. Mange ser

Identitet har blitt en vare. Skal du ha et kult image

på utøverne som en mulighet til å tjene penger.

– Skating koster. I begynnelsen måtte jeg betale utstyret selv, men med NM-titlene fulgte det frynsegoder, sier Espen.

Han har blitt sponsa med sko og utstyr av forskjellige aktører som har skatermiljøet som en av sine hovedmålgrupper.

Reklamestativ

– Hvorfor har sponsorene valgt deg?

– Det er nok fordi jeg er synlig i miljøet. Når jeg bruker Reef-sko under en konkurranse mener de vel at det fører til at flere kjøper Reef. Jeg blir et godt synlig reklamestativ for dem, sier Espen.

Han mener det er dumt at skating blir ei pengemaskin. Men får han et tilbud om å bli sponsa er ikke valget vanskelig.

– Hvis alternativene er å bruke penger på sko, eller å få sko gratis og bruke penger på mat, gir egentlig valget seg selv. Det er dyrt å være ung, sier han.

Fremmedgjøring

Norsk Målungdom mener at eget språk og egen kultur er blant de viktigste redskapene vi har for å kjempe mot alle former for undertrykking. Ei av dem som mener at merkevarejaget ikke er med på å berike

Reklamestativ: – Med NM-titlene fulgte det frynsegoder, sier Espen Røed Kristoffersen.

NYTT NUMMER!

RELIGION – FOLKETS OPIUM?

Røde Fanes julenummer (5/98) har religion som tema med blant annet artikler om:

- Marxisme og religion
- Luthers politiske verdensbilde
- Guds revansj – om islam
- Om blasfemi og religionskritikk
- Hva er religion?

Tidsskriftet kommer fire ganger i året. Løssalg: Kr. 50.

Vil du abonnere, send kr. 180 til:

Røde Fane, Postboks 124 Sentrum, 3251 Larvik
Postgiro 0804 220 8478

Skoleelever under 20 år: Kr. 50

Eller send en epost til eness@online.no

TIDSSKRIFT FOR MARXISTISK TEORI OG DEBATT

<http://home.sol.no/~eness/ff.htm>

én stk identitet?

nå du betale for det.

Foto: NTB

ungdomskulturen er landsstyremedlem Gudrun Kløve Juuhl (19). Hun mener at merkevarepresset fører til fremmedgjøring av ungdom.

– Gjennom reklame blir ungdom fortalt at de skal identifiserer seg med masseproduserte amerikanske varer. Vi skal ikke

over hele verden, og som du ikke har innvirkning på selv, mister du noe av det felles grunnlaget og samholdet som gjør at folka i bygda står sammen for å beholde telefonkiosken sin, eller at ungdom i bydelen står sammen for å beholde fritidsklubben, avslutter Gudrun Kløve Juuhl.

ta utgangspunkt i hjemstedet og tradisjonen våre, men i Coca-Cola og Diesels definisjoner av hva som er «in». Det er fint at kulturen kan få nye tilskudd, det er slik den utvikler seg. Men når det er store konsern som gir identitetsøkende ungdom svaret på hva som er kult og hvilke holdninger vi skal ha, er det ikke berikelse av kulturen.

Kultur til salgs

Hun mener at kommersialiseringa av ungdomskulturen fjerner mye av grunnlaget for samhold.

– Flere og flere knytter identiteten sin til dyre merkevarer. Kultur blir noe du kjøper, ikke noe du lager selv. Det gjør at variasjoner i kultur og identitet blir mindre. Folk definerer seg selv ut fra et snevert motebilde. Når kulturen blir noe som er likt

Slik jobber de:

Merkevareindustrien har mange måter å sikre seg at varene deres blir en suksess på. Her er noen eksempler:

◆◆ Trend-speiding

Profesjonelle speidere jobber i felten for å finne ut av hva du og vennene dine synes er kult, hipt og «in» (enten det gjelder klær, brus eller skateboard). Så finner de en bunke tilsvarende miljøer og undersøker det samme. Ut fra alle de innsamlede data lager de en reklamestrategi som spiller på det som er «in» i miljøene.

◆◆ Infiltrasjon

Profesjonelle speidere leter fram personer som er toneangivende i et visst miljø. Toneangiverne blir betalt for å gå med spesielle klesmerker, bruke spesielle snowboardmerker og så videre. Dette er en mer individualisert utgave av det velkjente «spons musikk- og idrettsidoler»-trikset.

Barn er forbrukere

Reklamebransjen legger ikke bånd på seg. Det satses nå bevisst på at barn skal bli merketrofaste allerede fra bleiestadiet.

Konferansen «Hvordan få barn til å bli trofaste merkevarebrukere» ble avholdt i Oslo 10. november 1998. Tilstede var blant andre Gro Svendsen Eriksen fra Ringo, som uttalte: – Vi i Ringo vil helst nå barna allerede på barselstasjonen. Ungene elsker innkjøpsopplevelse.

Arrangøren, Jan Petter Dickmann, har kommet med en klok uttalelse du bør tenke over både en og to ganger før du fordømmer barnereklame: Barn er forbrukere, skal vi ignorere dem?

(Kilde: Dagbladet 11.11.98)

Vi må ta tilbake kulturen

kommentar av Wenche With, leder i Rød Ungdom

Med den auka handelen og framveksten av ein verdsmarknad er det skapt ein global ungdomskultur. Denne ungdomskulturen er i liten grad prega av ei verdsomspennande utveksling av ideal og haldningar mellom ulike nasjonale og lokale kulturar. Tvert imot fører dette til ei nedbryting av lokal og nasjonal ungdomskultur verda over.

Det som i røynda skjer er at vi får ein global ungdomskultur som er lagd og utforma på premissa til folk som vil tene pengar på å selje kultur. Tradisjonell kultur som er skapt av folk for folk vert framstilt som gamaldags og avlegs. Eksport av underholdningsvarer

og kultur er ei av ei viktigaste kjeldene for store kapitalistar til å tene seg styrtrike. Gjennom TV og gjennom reklameboards bidrar massemedia og marknadskreftene til at konsum av dei «rette» varene står som symbol på eit vellukka menneske.

Ungdom er og har lenge vore ei sårbar gruppe for denne propagandaen, av di vi skal utvikle ein identitet som skal fortelje oss kven vi er og kva vi er verdt her i verda. Kulturimperialismen forteller oss at om vi vil vere hippe og trendy må vi kjøpe dei rette merka og dei rette kleda, gå på dei rette utestadane, høyre på den rette musikk, ha den rette kroppsformen.

Raud Ungdom meiner at ungdom må kjempe mot ideen om at kultur er ein vare, og at utan varen er du ikkje verdt noko. Vi kan ikkje la kapitalismen ta ifrå oss ungdom sjølvtilitten på den måten. Vi har altfor mange kampar å kjempe; mot kvinneundertrykkinga, mot rasismen, for lik rett til utdanning og for retten til arbeid.

For å vinne desse kampane må vi ha tru på at vi sjølve har noko å fare med, trua på at vi ikkje berre kan skape kultur, ideal og uttrykk, men også heile samfunn fri for undertrykking.

Kapitalismen og kulturimperialismen tek i dag frå oss trua på menneske og evna vår til å skape

ting sjølv; vi er berre verdt noko som forbrukarar av merkeklede og kultur som er skapt med å gjere rikfolk enda rikare som einaste formål.

Raud Ungdom stør derfor kampen for all folkeleg kultur, anten det gjeld kampen for å halde norsk språk og kultur levande, det kurdiske folket sin kamp for sin kultur eller kampen for sjølvstyrt ungdomshus. Vi vil ikkje at folkeleg kultur berre skal vere noko du finn på museum, men noko som er levande og som gjer folk stolte av seg sjølv og identiteten sin.

Budsjett:

MER PENGER TIL MEG ER JOBB NR. 1

Like sikkert som at statsbudsjettet legges frem hver høst, blir elever og studenter blandt de store taperne i budsjettet. Hva kan være grunnen til dette?

av Randi Holmelid

Det snakkes ofte så fint om at ungdom er fremtiden, og at å investere i ung-

dom er å investere i fremtiden. Så hvorfor gjør ikke politikerne det? Er ikke politikerne interessert i framtida, eller synes de den er lys nok? Hvis du spør dem får du det samme svaret fra alle: vi skulle så gjerne gitt dere flere penger, men vi har ikke råd.

Hvorfor har de ikke råd til ungdom? Jo, fordi investering i ungdom og utdanning ikke gir kortsiktig gevinst. De pøser ikke inn mange millioner det ene året for å hente ut det dobbelte året etterpå. Det tar rett og slett for lang tid. Men så kan en jo spørre seg – hvis staten ikke investerer i ungdom, kan de da få avkastning på dem? Nei, men slik er kapitalismens vesen:

Tjene mange penger er jobb nr. 1!

På tross av all elendigheten må det være noe vi kan gjøre. Det kan da ikke være sann at vi bare må godta og godta? Vi betaler jo hele livet inn mange penger i skatter og avgifter for at vi skal få noe igjen. Vi betaler jo inn for at det offentlige skal styrkes slik at alle skal få de samme mulighetene.

Det er virkelig på tide at vi henter frem det gode gamle slagordet «sammen er vi sterke». For at vi skal ha slagkraft må vi samle oss. Vi må få alle de som blir tapere i den store budsjettkampen til å stå sammen og kreve sin del av kaka.

Så galt kan det gå

av Randi Holmelid

Omtrent på denne tiden skal landets kommuner og fylkeskommuner vedta sine budsjett. Erfaringene fra tidligere år minner oss om at det ikke kommer noen store gaver fra denne fronten heller. Det står generelt dårlig til med kommune-Norge. Og bedre blir det ikke når overføringene fra staten bare blir mindre og mindre. Staten tvinger kommunene til å stramme inn tøylene og prioritere. For det er ikke nok til alle i kommunebudsjettene. Samme hvordan det prioriteres så vil noen være misfornøyd. Hvis eldreomsorgen i en kommune skal prioriteres så vil skolesektoren lide.

Det er alltid slik at de svakeste gruppen settes opp mot hverandre. Dette er en god gammel taktikk. For hvis man gjør det slik blir folk opptatt av å sloss med hveran-

dre istedenfor å løfte blikket oppover. Og kommunene kutter.

I Sør-Trøndelag har fylkesrådmannen lagt frem et forslag om å kutte 2000 skoleplasser. Av disse 2000 er 600 voksenopp-læringsplasser. Det vil si alle de offentlige plassene. Og ikke nok med det. De er i ferd

med å vedta et budsjett som er lovstridig. Det ligger også i kortene at til neste år er det bare de som kommer inn under reform 94 som vil få tilbud om plass på videregående skole. I regelverket står det at de som går ut av ungdomsskolen får fire år på seg til å ta sin videregående utdanning. Men ikke i Sør-Trøndelag. Her skal de bare gi elevene tre år.

I Møre og Romsdal foreslår fylkesrådmannen å legge ned fire videregående skoler. Og i Troms vil de kutte

rundt 10 millioner i utdanningssektoren

Men nå har staten kommet med noe som de mener er en julegave til kommune-

ne. Er du en kommune i nød så kan du få forskudd på neste års statsbudsjett. Dette kan jo bare føre til en ting. I stede for å legge ned f eks 6 skoleklasser i år så legges det bare ned 4. Til gjengjeld må det legges ned dobbelt så mange til neste år når overføringene fra staten allerede er brukt opp.

Foto: Klassekampen

3 millioner til ungdomshus!

Etter flere års kamp har Ålesund kommune nå bevilget 3 millioner kroner til Allaktivitetshus i Ålesund. En av hovedgrunnene til dette er arbeidet «Aksjon For Allaktivitetshus For Ungdom» (AFAFU) i Ålesund har lagt ned.

– Det var på høy tid at Ålesund bystyre gjorde noe på plussida for ungdom, sier Oddny Nina Flem fra AFAFU til Rebell. Nå må vi gjøre det vi kan for at det skal bli ungdomsstyrt.

AFAFU er ei tverrpolitisk aksjonsgruppe. Den ble stifta av et 30-talls ungdommer i 1996 etter et initiativ fra Ålesund Rød Ungdom.

To tredjedels-bløffen

Politikarane snakkar ofte om "to tredjedelssamfunnet". Det gjer dei for at dei skal slippa å snakka om "klassesamfunnet". Dei likar ikkje å snakka om undertrykkjing, klassekamp og denslags som går føre seg i den verkelege verda.

av Magnus E. Marsdal

Det er ikkje ofte skulen eller Dagsrevyen hjelper deg med å få ei betre forståing av klassesamfunnet og korleis det fungerer. Tvert imot; vi blir servert ein masse *heilt* andre "forklaringar" av kva slags samfunn vi lever i. Og dei peikar *ikkje* på at det viktigaste skiljet går mellom den snyltande eigarklassen og det arbeidande folket. Sjølv sagt ikkje.

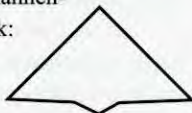
Ein av dei mest vanlege modellane for å forstå vårt samfunn er ideen om "to-tredjedels-samfunnet". Denne tanken er utbreidd også mellom folk som ser på seg sjølv som radikale, men han blir ikkje meir riktig av den grunn. 2/3-samfunnet er ikkje ei analyse som gjer oss i stand til å forstå samfunnet og endra samfunnet, det er tvert imot ei "analyse" som tilslerer klassetilhøva (klasseforholda) og dermed *står i vege*n for kampen for eit betre samfunn. For det er ikkje lett å vinna fram for store endringar i eit samfunn du ikkje forstår så mykje av.

Raud Ungdom meiner det er ei forståing av *klassedeling*a av samfunnet som skal til for at vi skal bli i stand til å endra verda. For å syna skiljet mellom ei klasseanalyse av samfunnet og ideen om 2/3-samfunnet, skal vi bruka desse to figurane:

Figurane skal syna hovudtrekka i fordelinga av velstand i vårt samfunn. I den eine har vi eit stort velberga fleirtal (øvre del av figuren), og eit mindretal som lever i fattigdom (nedste del). Dette er 2/3-samfunnet sin figur. I den andre finn vi eit lite styrtrikt mindretal og ein masse folk som er undertrykte av denne overklassen. For

verda som heilskap er denne siste figuren ganske riktig, det store fleirtalet lever i fattigdom, dei velberga er få, og dei styrtrike ekstremt få. Om figuren skal gjelda Noreg, kan vi kanhennda nyansera det litt, slik:

Det finst eit fattig mindretal, som har ein verre situasjon enn arbeidsfolk flest. Dette er arbeidslause, mange innvandrarak, åleinemødre, minstepensjonistar og andre fattige grupper.

2/3-samfunnsfiguren kan òg nyanserast, slik:

(Alle er samde i at det finst nokon som er ekstra rike.)

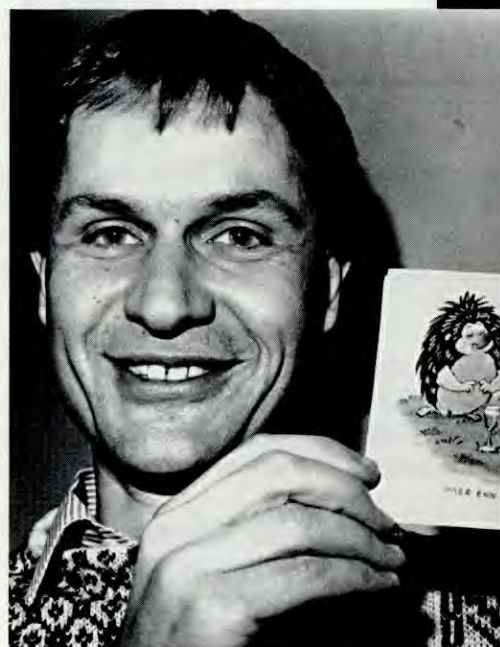
Ein tilslerande teori

Problemet med 2/3-modellen er at han ikkje set fokus på årsaken til fattigdom og arbeidløyse, han berre seier at "nokon fell utanfor" det velberga fleirtalet. Vi meiner at det er klassedelinga som er problemet. Hovudårsaken til fattigdom og miljøkriser finn vi i at nokre få menneske sit med makta over ein enorm rikdom, som dei brukar til å føra ein vill krig seg imellom om kven som skal bli endå rikare. Denne overklassen sit med makta over arbeidet til arbeidsfolk over heile kloden, dei legg ned arbeidsplassar, hugg ned regnskog og smuglar narkotika og våpen så det kostar etter. 2/3-modellen får ikkje fram at det er profittjaget til kapitalistane som fører oss stendig nærare kanten av stupet.

Ideen om 2/3-samfunnet skaper også eit heilt feil bilete av kven som er "oss" og kven som er "dei". Han lagar ei forestilling om at "oss" = alle vi som har det rimeleg bra, dvs både lærarak, industriarbeidarar, statsministeren og dei rikaste kapitalistene,

medan "dei" = dei stakkars fattige som fell utanfor, som "vi" må hjelpa. Dette er eit bilete som berre statsministrar, rike kapitalistar og denslags er tente med. Dei er sjølv sagt redd for at folk skal forstå at "oss" er det store fleirtalet av arbeidsfolk over heile kloden, og at vi har interesse av å skapa eit sosialistisk folkestyre. For då må vi sjå at "dei" er den lille overklassen som tener på at kapitalismen held fram, og at vi må ta makta frå dei for å skapa eit betre samfunn.

Difor kan du høyra pampar i Ap uroa seg kraftig over "utviklinga i retning eit 2/3-samfunn". Difor får denne ideen fotfeste også på venstresida, fordi det er aktiv propaganda for han. Men vi som vil gjera slutt på all undertrykkjing treng ikkje tilslerande og vage idear. Vi treng ei klår analyse av samfunnet og kva som skal til for å skapa sosialismen. Difor avviser vi ideen om 2/3-samfunnet.

Mange sosialdemokratrar trur på "teorien" om 2/3-samfunnet. Her ser du Erik Solheim frå Sosialistisk Venstreparti.

Teiknese

Når pornoindustrien freistar nå ut til nye miljø gjennom å lage «porno for kvinner», «porno for husmødre» og «porno for intellektuelle» må vi halde auga oppe. Hvis vi lesar porno vi meiner er «litt betre» en «den andre pornoen» slepp pornoindustrien unna motstanden mot den kvinnefiendte ideologien dei sprer gjennom pornoen.

av **Espen Løkeland-Stai**

Noko av det som har slått til best er tegneseriepornoen. I dag kan du sjå forretningsmenn, "radikale" menn og gutar bæra porno ope under arma på gata. Kor kan du kjøpa teikneseriepornoen? Mellom anna hjå den einaste revolusjonære bokhandelen i Oslo. For medan Aktuell Rapport er "berre for gamle grisar" er tegneseriepornoen akseptert som noko "kult" og ikkje minst som høgverdig kunst. Dette er ikkje porno for 40 år gamle menn. Dette er for unge "trendy" gutar. Og dess råare det er jo meir kunst er det.

"Han strekk grensene til det optimale", blæs radikalaren mot oss i vill jubel medan teiknaren skildrar ei massevaldtekt

av ei forsvarslaus ung jente. Les du ikkje hardporno i svart blyanstrek er du ikkje trendy. Men det er jo ikkje porno. Iallemast ikkje undertrykkjande. Eller?

Det er i alle fall ikkje ulovleg. Dette er kanhenda den viktigaste skilnaden på teikna porno og anna porno. Ein pornoteikneserie som framstilte pedofili vart anmeldt og freista stogga. Anmeldaren tapte i retten. På framsida hadde dei klistra på ei melding som sa at jenta i bladet var 16 år. At alle som las bladet kunne sjå at dette var ein unge spelte ikkje ei rolle.

– Innhaldet i desse blada er ikkje anleis enn i dei "vanlege" pornoblada, seier Hege frå Aksjon Mot Sal av Kropp. Ho har gått gjennom eit lite utval av teikneseriepornoen saman med Rebell. Ho trekk fram eit par blad som døme.

Valdtekstporno

Det fyrste handlar om ein fabrikk kor menn får produsert kvinner nøyaktig slik som dei ynskjer. Denne fabrikk har alt.

Mellom anna ei "puppestrekkmaskin" som gjev deg akkurat slike puppar som du vil ha.

**Kom på
BØLLEKURS!**

Hvis du er jente tilhører du et kjønn som ikke er så mye verdt. Kroppen din kan klistres opp på veggen, du kan betales lav lønn, klypes i rompa på bussen, bankes opp hjemme, latterliggjøres og overses.

Hvis du er lei av å bli tråkka på, lei av å bli ledd av, lei av å ikke få sagt det du vil - da må du på Bøllekurs! Et kurs for jenter som vil sette egne grenser og kaste seg frampå!

Du lærer: •Om kvinnepolitikk •Å snakke foran forsamlinger •Å motvirke undertrykking •Å kjempe sammen med andre •Å få bedre sjøkk!

RØD★UNGDOM
Osterhausgt. 27, 0183 Oslo
tlf: 22 98 90 70 raud@ungdom.org

DAG OG TID

**Lyser opp i
målmørket!**

Ring oss i dag og ting avisa til spesialpris; 199 kroner for eit halvt år!
Telefon: 22 33 00 97

Dag og Tid

Pilestredet 8, 0180 OSLO

Tlf. 22 33 00 97 – Faks 22 41 42 10 – E-post: bladstova@dagogtid.no

rieporno

Det andre bladet handlar om ein usynleg mann som valdtek ei lang rekkje jenter. Mannen blir aldri fanga, då han er usynleg. Jentene byrjar etter kvart å tykja om valdtektene som endar opp i ekstatiske sex.

– Mykje av dette ville ha vore forbode om det hadde vore i eit "vanleg" porno-blad, seier Hege. Ho meiner at noko av det verste med tegneseriepornoen er at han snik seg unna all sensur og lovgiving. For dette er jo berre teikneseriar. Noko gøy. Teikeseriepornoen kan strekkja mytene til det ytterste, og folk ser framleis på det som kunst.

– Eg kjenner gutar i 14-15 års-alderen som les teikneserieporno jamnleg. Dei er interesserte i teikneseriar og då går dei gjerne frå Donald til Sandman til porno, seier Hege.

Mange av dei mest kjente teiknarane i teikneserieverda i dag har byrja å teikna berre porno. Ein av dei mest kjente er Manara. Han kaller seg sjølv revolusjo-

nær og teiknar i dag massevaldtektar frå A til Å. Forklaringa frå Manara var at han ville sjokkera borgarskapen.

Fantasi eller røyndom

Hege trur ikkje på myta om at gutar ikkje blir påverka av dette.

– Sjølv om det er fantasi skildrar det ein røyndom folk kjenner att. Folk blir valdtektne, sjølv om det ikkje er av usynlege menn. Vi har ikkje noko puppestrekkmaskin, men vi har mange kvinner som ligg på legebenken for å forma om kroppen sin etter dei venleiksideala både kvinner og menn er lært opp til å sjå på som dei rette, seier Hege. Ho legg til at mykje av teikneseriepornoen i tillegg er særskild godt teikna og difor naturtro.

Kunst eller porno?

kommentar av Gunhild Nyborg

Ved å skjule seg bak hva de kaller tegneseriekunst legitimerer pornoindustrien voldtekt og S/M. Problemet i seg selv er ikke nødvendigvis tegningene. En kan i en pornotegneserie gjerne finne kunstneriske bilder av mennesker, et fint ansikt eller en godt tegnet kropp – en naken kropp i seg selv er ikke noe galt. Problemet er hvordan menneskene framstilles. Kvinnene blir framstilt som desperate sexobjekter som ikke er til for annet enn mannens nytelse. Voldtekt brukes som underholdning og tegneseriene forherliger vold mot kvinner. Når porno-industrien bruker dette som forlys-

telse, skyves våre grenser for hva vi tåler og aksepterer av porno lenger og lenger. Skritt for skritt legitimerer vi vold mot kvinner og barn, til slutt vil vi ikke lenger snu oss i avsky over kvinner som blir tvunget til sex og menn som framstilles som sexmaskiner. For porno skal for tida være «in», og pornoindustrien er utvilsomt på offensiven. Ved å sette inn kvinnelige redaktører vil de at vi skal se på porno som noe som fremmer likestilling, og gjennom Hollywoodfilmen «Larry Flynt» framstilles denne pornokongen som et «folket mot makta symbol», en folkehelt. De nye målgruppene for

pornoen er ikke bare ungdom, men også kvinner, intellektuelle og radikale. Det skal være sunt å tenne på porno, og det skal ikke lenger være forbeholdt menn og ungdom som gjennom alt for dårlig seksualundervisning på skolen tyr til pornoen.

Men det går ikke an å skille mellom "god" og "dårlig" porno. All porno er kvinneundertrykkende og vi skal ikke finne oss i at pornoforretninger kaster om seg med et fornedrende syn på kvinners seksualitet. Vi må lage pornobål og vi må ha omvisninger i pornobutikker. Vi må ha stands utafor pornosjapper og skrive leserinn-

legg til aviser. Vi må anmelde porno og de som selger den. Vi må samle underskrifter og vi må ha åpne møter. Vi må gå mange sammen og bestille haugevis av postordrepornopakker under falsk navn, la være å hente pakka på posten og la distributøren betale dobbel porto. Vi må skrive til kommunestyre og barnevernsnemder. Vi må ta opp pornodiskusjonen på skolen, på ungdomsklubben, på arbeidsplassen og i fagbevegelsen.

Vi må la pornoen BRENNE!

RØD★UNGDOM mener: Porno er kvinneforakt

Salg av kvinnekropp gir penger i kassa. Verdens tredje største industri, etter narkotika- og våpenindustrien, er porno og prostitusjonsindustrien. Enten du går på Narvesen, i videobutikken eller surfer på internett møter du en verden av sprikende jenter som forteller hele verden at jenter er til for å kjøpes, brukes og kastes. I pornoen framstilles kvinner som viljeløse objekter som bare er til for menns nytelse. Kvinners nei betyr ikke nei. Vold mot jenter gjøres til noe sexy og opphissende. Kvinner vises ikke fram som hele, levende mennesker, men som kjøttstykker med høl i. Porno har ingen sensualitet, kjærlighet eller naturlig nakenhet å gjøre. Det handler om makt, salg av mennesker og kvinneforakt.

Narvesen selger barneporno

Tidligere i år ble Narvesen anmeldt for å selge barneporno. Redd Barna gikk sterkt ut mot tegneserien hvor et barn hadde sex med en voksen. Narvesen trakk tilbake bladet, men saken ble henlagt fordi barnepornotegneserier hverken faller inn under barneporno- eller den generelle pornoloven. Tegneserier hvor barn ned i 10-års alderen har fullbyrdet samleie med voksne er dermed ikke straffbart. Aftenposten omtalte 27. juli i år tegneserien. Tegneren selv sa i dette intervjuet at tegneserien var en humoristisk science-fiction, og han mente at et bilde av en liten gutt med erigert penis ikke burde sjokkere.

(Kilde: Aftenposten 27.07.98)

Hekta på anima

Rebell har snakka med to unge herrer som har medvirka i produksjonen av Norges første helaftens tegnefilm "Solan, Ludvig og Gurin med reverompa".

av Are Bøhm

Håvard Berstad er 23 år og studerer grafisk design ved Kunst og Håndtvek-skolen, han har tidligere studert animasjon ved høyskolen i Volda. Mats Grorud er 22 år og barnehageonkel, og har studert animasjon i Danmark.

– Hvorfor blei dere interessert i animasjon?

Håvard: Fordi det er fett. Det at ting som egentlig ikke beveger seg blir satt i bevegelse. Jeg hadde lenge håp om å jobbe med det på heltid, men veit at det er vanskelig å få til. Sjøl de største stu-

Av og til sovner Mats. Da ler Håvard.

dioene i Norge sliter med penger.

Mats: Jeg har aldri vært animasjons-entusiast, men har syntes at dokkefilm er kult. Det er gøy å lage kulisser, sette kameravinkler sjøl, ha full kontroll, bygge

opp ei historie.

– Hvordan føles det å ha vært med på å lage norgeshistoriens første helaftens tegnefilm?

H: Vi jobba med selve tegnefilmen- satte sammen bilder og fargela. Selve animasjonen var det andre firma enn vårt som tok seg av. Det var interessant å se prosessen; hvordan det blir til. Ganske morsomt, men det tok ikke helt av.

M: Jeg er stolt over å ha vært med. Vi jobba med mye ålreite folk, selve jobben var ikke så spennende. Men jeg er godt fornøyd med

filmen.

– Hvordan er arbeidsforholdene i animasjonsbransjen?

M: For oss var det stort sett lite ordna arbeidsforhold. Det er nok ikke enkelt å få noen sikker jobb

i denne bransjen.

H: Vi blei med i Norsk Grafisk Forbund som en del av prosessen for å få bedre arbeidsforhold. Det hadde liten umiddelbar praktisk betydning, men var viktig sosialt.

M: Folk hadde forskjellig lønn, sjøl om de gjorde den samme jobben. Alle bortsett fra de med nøkkelroller i firmaet hadde midlertidige kontrakter. Vi fikk samla våre krav i fagforeninga.

H: Vi skjønnte at vi måtte jobbe sammen og ikke mot hverandre. Det var bra for arbeidsmiljøet.

– Jobber dere med noe animasjons-prosjekt nå om dagen?

M: Vi prøver å redigere ferdig en delvis animert musikkvideo for rapperen Jester.

H: Videoen er nesten ferdig - råmaterialet i alle fall, den skal bare settes sammen.

– Har dere noen tips til folk som har lyst til å animere?

H: Det er bare å sette i gang; med en PC og et grafikk-kort kan du lage animasjonsfilm hjemme i stua!

Ludvig, du er vår aller beste venn!

Det å lage en oppfølger til filmen "Flåklipa Grand Prix" kan, som Ludvig sier det, være "farli" det".

For meg står Flåklipa som barndommens heftigste filmopplevelser, og den blei nylik kåra til tidenes beste norske film. "Solan, Ludvig og Gurin med reverompa" er en slags oppfølger, og Norges første helaftens tegnefilm. Innfrir den forventningene?

Solan og Ludvig har flytta inn til hovedstaden og starta detektivbyrå. De får i oppdrag av ei snobbete vestkant-frue, enkefru Stengelføhn-Gnad, å fange en fjøsnisse. Denne nissen er Gurin, som har gjort så mange revestreker at han har fått reverompe.

Reverompa er landets flotteste, og enkefru Stengelføhn-Gnad vil gjerne bruke den til å gjøre de andre fruene på Frogner misunnelig. Nissen ønsker hun slaktet og sendt til Frognerveien Vilt og Delikatesse.

Men Solan har da moral! Så han og Ludvig bestemmer seg istedenfor for å redde denne stakkars nissen før enkefrua får fatt i ham. Med en revehaledektet (type Propello Rabiato GTI med turboinnsug), konstruert av sykkelreparatør Reodor Felgen, setter de fart mot fjellbygda hvor Gurin skal befinne seg.

Gurin er utstøtt av bygda etter at han fikk revehale, alle ler av han. Men vinteren er kald, og reverompa er det eneste i bygda som holder varmen. Derfor må folket i bygda oppsøke Gurin, og han er ikke mindre raus en at han inviterer alle bygdas dyr og mennesker hjem til seg – trass i at de hadde mobba han. Så spørs det, om det er Solan og Ludvigs doining med turboinnsug som suger fast i Gurin først, eller om det er enkefrua og hennes nærmeste allierte Rudolf Blodstrupmoen...

Filmen er spennende og godt animert. Kjell Aukrusts persongalleri er som vanlig en fryd å omgås. Men historien skranter litt, slutten er for eksempel veldig brå og henger ikke helt sammen med resten av handlinga. Stemmene til flere av de sentrale personene i

filmen er utydelige, noe som gjør det vanskelig å få med seg viktige poeng.

Filmens budskap om at vennlighet varer lengst og at mobbing er slemt, er jo bra, men kommer ikke så godt fram. Ironiseringa over hovedstadens snobbete overklasse, i form av enkefru Stengelføhn-Gnad's framferd, er derimot veldig fornøydlig.

Men den som virkelig redder filmen er gode gamle Ludvig, som er like klumsete og sympatisk som alltid. Dette er ingen dårlig oppfølger, men den appellerer tidvis mer til voksne enn til barn og kan nok aldri bli en klassiker på linje med "Flåklipa Grand Prix".

av Are Bøhm

TEGNEFILM

«Solan, Ludvig og Gurin med reverompa»
Regi: Nille Tystad

Ludvig redder (bilde fra film)

sjon

Råtten valgkamp

Animasjon:

Tegnefilm er fantasifull underholdning som appellerer til de fleste av oss. Men animasjon er mer enn tegnefilm og mer enn underholdning. Det er en kulturell uttryksform med lange tradisjoner og enormt mangfold.

♦♦ Å animere betyr å gi liv, det kan også bety å bevege. Den vanlige filmen registrerer i stor grad bevegelse som allerede finnes i virkeligheten og gjensker denne på fimlerretet, mens animasjonsfilmen er opptatt av å skape en illusjon av bevegelse ut fra noe som i utgangspunktet ikke beveger seg. Det blir ofte satt likhetstegn mellom animasjon og tegnefilm, men det finnes en rekke teknikker innenfor animasjon; bl.a. leiranimasjon, dukkefilm, collage, pixillation (animasjon av levende mennesker), computeranimasjon m.m.

♦♦ Norsk animasjonshistorie strekker seg helt tilbake til 1910-tallet, men de første kjente filmene var reklamefilmer produsert på 1920-tallet. Etter hvert blei animasjon også vanlig i undervisningsfilmer, og i 40-åra kom de første lengre animasjonsfilmene. Det er likevel innenfor kortfilmen at den frie norske animasjonsfilmen blomstrer, og tegnefilm og dukkefilm er de dominerende teknikkene.

♦♦ Det mest kjente navnet i norsk animasjon er dukkefilmskaperen Ivo Caprino som debuterte i 1948 med "Tim og Tøffe". Hans mesterverk "Flåklypa Grand Prix" kom i 1975, og mer enn 20 år seinere kommer endelig en slags oppfølger "Solan,

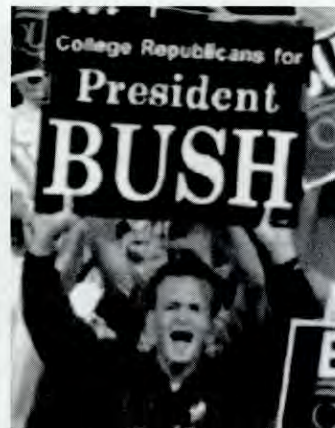
e Gurin og filmen med sine herlig frekke klumseri-
u).

Ludvig og Gurin med reverompa". Her er det ikke Caprino som står for animasjonen, men en ny generasjon filmskapere.

AB

Tenk over hvor mange radikale politiske filmer fra Hollywood du har sett. Jeg vedder masse penger på at du ikke kommer på en eneste en. Hvis du ikke allerede har sett «Bob Roberts», da.

Bob Roberts handler om ekte amerikansk valgkamp. Tim Robbins spiller rollen som den høyrevridde politiker Bob Roberts. Hele filmen er en sarkastisk dokumentar om hans valgkamp på vei mot en plass i det amerikanske senatet. Hvert valgår plukker USAs rikfolk ut sine favorittkandidater og pumper enorme mengder dollar inn i valg-

han rundt på valgturné. Glorete plakater, hatter og enorme buttons med «Vote Bob!» og «Bob's the man!», og TV-reklamer med Bob og søte små barn hører sjølsagt også med når en vil inn i senatet.

Roberts' går ikke av veien for noen skitne triks for å slå den liberale motkandidaten Paiste. Han fabrikerer bevis for at Paiste har

hatt et forhold til ei 16-årig jente, og drar sjøl rundt og synger om bønn og salmer i skolen. Han starter en kampanje mot narkotika, «Drugs stinks», mens en plagsom journalist fra ei alternativ avis har opplysninger som kan bevise at Roberts er involvert i narkotikahandel i Latin-Amerika. Det blir etter hvert veldig mye rusk under Roberts propaganda-teppe, og han setter til slutt igang et PR-triks som slår

alle de andre...

Det som gjør «Bob Roberts» til en underholdende film er dokumentar-stilen. I motsetning til mange filmer der synsvinkelen skifter hele tida og vi får vite hva de forskjellige personene tenker, får vi her ikke vite stort mer enn det TV-teamet filmer. Masse små intervjuer, episoder og innslag holder handlinga igang. Dette er ikke en film som gir seg ut for å være noe annet enn det den er. Tim Robbins mener at amerikansk valgkamp er råtten, og det sier han med store bokstaver i «Bob Roberts». Dette er den første filmen Tim Robbins regisserte. Seinere har han bl.a. spilt i «Frihetens regn» (1994) og regissert «Dead Man Walking» (1995).

Siden «Bob Roberts» kom ut i 1992 kan det være litt vanskelig å finne den i videohyllene. Men hvis du oppsøker en litt stor videobutikk så bør de klare å få tak i den for deg.

av Øystein H. Horgmo

Det er ikke alltid så stor forskjell på film og virkelighet...

kampene deres. Eller de stiller liksågodt som kandidater sjøl. Og det er vel ingen stor overraskelse at den som har mest penger stort sett vinner valgkampen.

Bob Roberts har mye penger, men han har også noe annet; Han vokste opp blant hippier og kassegitarer på slutten av 60-tallet, og kan en god del protestviser. Hva er vel da bedre enn å bruke disse i valgkampen? Med omskrevne tekster blir sangene Roberts' kjennermerke. Med titler som «The Times are Changin' Back», «Retake America», «This land is my land» og «Wall Street Rap» reiser

FILM

«Bob Roberts»

Regi: Tim Robbins

Med: Tim Robbins

Eventyr:

Per, Pål og Espen

Aksjespekulant

Det var en gang, i en liten by i et lite land langt, langt borte, en familie med tre sønner. De hadde knapt med penger, men det gikk rundt såvidt det var. Ja, de to eldste brødrene var til og med nettopp ferdig med en god utdannelse. Den eldste sønnen het Per, og var advokat, mens den mellomste, Pål, var en dyktig legestudent. Den yngste derimot, tok seg aldri til noe, men satt bare og lekte med gamle monopolspill og noterte børsmeldinger. Derfor kalte de ham Espen Aksjespekulant.

En dag skjedde det ei ulykke på byggeplassen der faren jobba; han fikk ei betongblokk over foten. Dermed ble han ufør, og mistet jobben. Han kalte de tre sønnene til seg, og sa: «Nå ser jeg ingen annen råd enn at dere må dra ut og finne dere arbeid selv, for uten lønna mi kan ikke deres mor og jeg fø dere lenger.» Og slik ble det. Først ville ikke moren la Espen dra, hun mente han ikke kunne tjene mer på arbeidsmarkedet enn han gjorde hjemme foran TVen. Etter mye om og men fikk han likevel lov til å dra.

Brødrene la trøstig i vei. Bil hadde de ikke, så de måtte pent ta bussen fatt. Og jobber var det heller knapt med.

Så en dag fikk de høre om en stor by med

mange ledige arbeidsplasser, men denne lå langt, langt borte. De bestemte seg allikevel for å dra.

På veien måtte de gjennom både lange arbeidskøer og avslørende jobbintervju, men de tre brødrene holdt stand og fortsatte framover. Etter at de hadde reist gjennom sju tollstasjoner og kjørt sju veier til endes, sto de endelig i

utkantene av byen. Men for å komme inn til sentrum, måtte de først gjennom slummen som omkransa byen. De la i vei innover. Snart hørte de bedende rop bak seg om penger og brød, men de visste de ville være fortaapt om de stoppa.

Med ett kjente Per noe som nappa ham i frakkekanten, og da han så ned, så han en avmagra gutt sitte der og tigge om mat. Per bøyde seg ned og ga ham litt, og dermed mistet han både brødrene og suksessen av syne. Pål og Espen fortsatte aleine, men snart kjente Pål at noen dro i legeveska hans. Der var ei tynn jente med en unge på armen, og begge var så fattigslig kledd at fillene slang om dem. Hun ba så tynt hun kunne om litt penger. Og da kan du skjønne at Pål stoppa opp, og så var han også ute av historia. Like etter mer-

ka Espen Aksjespekulant at noen prøvde å gripe fatt i ham, men som den standhaftige unggutten han var, stålsatte han seg, lukka øynene og fortsatte. For det må en gjøre om en

vil fram her i verden.

Langt om lenge kom han fram til byens sentrum. Og det var vel et vakkert sted! Gatene var reine og pene, og hadde tre kjørefelt i hver retning. Husene var store og nye, og så blankpusa at det skinte av dem. Alt i den byen syntes ham som det var gjort av stål og betong.

Espen gikk bort til den største skyskraperen han så og ringte på. Han ble ført til sjefens kontor, og der satt en søt sekretær og skrev på en PC som var så ny at den ikke var sluppet på markedet ennå. Ja, alt på kontoret var stort og flott og av fineste merke, men det vakreste av alt var likevel sekretæren. Klærne hennes var absolutt siste mote, håret bleket så det var nesten hvitt, og hun kunne umulig veie mer enn 40 kilo. Hun så forskrekka opp på ham da han kom inn, og sa: «Hva gjør du her? Vet du ikke at dette er den store sjefens kontor? Han har tre veskebærere skal jeg si deg!» «Jo, vel vet jeg det,» sa Espen Aksjespekulant, «men jeg vil gjerne gjøre en handel med deg.» «Fortell!» sa sekretæren og blunka med de store øynene sine. Espen fortalte at hvis hun hjalp ham med å bli direktør, skulle han gifte seg med henne og gi henne bil og barn og hus i Holmenkollåsen, og ellers alt ei kvinne kunne begjære. Og et slikt tilbud kunne hun ikke si nei til.

Sammen hacka de seg inn på direktørens hemmeligste filer, og fant både skattesnusk og korrupsjon. Dette dro de til pressen med, og direktøren ble sparka på dagen. Espen Aksjespekulant ble da regna som firmaets redningsmann, og med sekretærens hjelp ble han ansatt som direktør på flekken.

Siden gifta de seg og med hjelp av sju bryggerier og sju cateringfirmaer feira de bryllup.

Slik gikk det til at Espen Aksjespekulant fikk seg både kone og BMW og mobiltelefon og hus i Holmenkollåsen. Og hvis profitten fortsatt øker, så lever de vel lykkelig sammen ennå!

av Sigrud Staurseth

Også da han var liten skulle Espen (foran) eie, eie, eie! Per og Pål (bak) måtte holde seg i bakgrunnen.
Illustrasjonsfoto: Klassekampen

Rebell gir deg O-fag

O-fag bringer fram følelser hos folk. «Vis meg en person som ikke blir opprømt i forbindelse med O-fag, og jeg skal si deg hvem du er» sier et gammelt ordtak. Og det er mer sant i det enn de fleste aner.

O-fag er på vei ut av skoleverket. Men i Rebell skal vi gjøre ære

på faget! Derfor starter vi en fast spalte med *Rebell gir deg O-fag*. Her kommer første bidrag, hentet fra boka «O-fag» fra 1972 av Knut Ingar Hansen. Denne boka har nok fått mang en ung sjel til å tenke seg om både en og to ganger. Knut Ingar kom «Kids» og «Schpaaa» 25 år i forkjøpet med

sin usminka og direkte skildring av ungdom «På galne vegar»:

Når fleire er saman, kan noko gale hende. Ikkje alle tek det så nøye med kva som er rett og gale. Det kan vere at dei som er eldre trugar dei som er mindre til å vere med på noko dei veit er gale. Men det kan vere

Sår debut

Kjersti Ericssons romandebut er vellykket. Den er ytterst personlig og full av glitrende perler, mener vår anmelder.

Kjersti Ericsson romandebuterte denne høsten med «Far og Mor», en barndomserindring som i hovedsak handler om voksne mennesker.

Ericsson er allerede kjent for sine fagbøker og dikt. Gjennom dem er hun blitt en kjent skikkelse i det sosialistiske miljøet, og også i denne boka merker man tydelig hennes politiske standpunkter.

Det meste av handlingen foregår i årene rundt den andre verdenskrig, en tid med mange omveltninger og nye retninger innen samfunnsideologi og -struktur.

Far er en aktiv marxist og har de fleste vennene sine i bohem- og kunstmiljøet. Selv bærer han på en drøm om å få skrive.

Både gjennom omgangskretsen, og fra sine egne tanker og erfaringer vokser idealer og drømmer om hvordan verden burde se ut frem i ham. Han er innbitt, og kjemper for det han tror på. Som så mange andre håper han at krigen skal føre med seg de forandringene han ønsker.

«Opprøreren - en vakker og storslått måte å være mann på,» skriver Ericsson.

Midt oppe i dette treffer han Mor. Henne er det langt vanskeligere å skape seg et klart bilde av.

Man har følelsen av å ikke få vite så mye om henne. Men skildringen av Mor er en kombinasjon av varme og sårhet. Varme fordi hun, som far, har mange drømmer og beskrives som et menneske med mange følelser. Sårhet, fordi verken leseren eller forfatteren får vite noe om bakgrunnen

Kjersti Ericsson kan hjelpe til med å bygge bro over generasjonskløften med sin roman «Far og Mor», mener Rebells anmelder. Foto: Klassekampen

hennes før nesten helt til slutt i boka. Puslespilllets siste bit kom på plass, og hadde en helt annen form og farge enn undertegnede kunne tenke seg.

Det idealet Mor fremelsker, er på noen områder likt Fars. Men samtidig er de også altfor, altfor forskjellige. Der Far kjemper for et sosialistisk samfunn med like goder for alle, er Mor mer opptatt av sin families materielle vellykkethet. Dette kommer nok av at hun selv har opplevd mange skuffelser, og nødig vil utsette sin eneste datter for det samme. Men det skaper en splid mellom de to foreldrene. Kanskje

mest på grunn av de mentale nedturene deres ulike tankeretninger fører til.

Far er skuffet, både på grunn av revolusjonen som aldri kom, og på grunn av Mors mangel på forståelse for hans offer som ikke ville betale for seg. Det skal dog sies til hennes fordel at hun aldri anklaget ham for noe, men støttet ham på sin tause måte.

Mor er skuffet over bakgårdsplenen som aldri vokser skikkelig frem, tross hennes iherdige forsøk. Sammen med ønsket om anstendig dessert til søndagsmiddagen og anstendig adresse, er nok dette et godt bilde på hennes drømmetilværelse.

Den viktigste personen i denne boka - barnet - er nesten ikke nevnt med et ord. Hun har sine opplevelser og tanker om det meste, men dem er det nok ikke så mye rom for i

en oppvekst der Far og Mor har vidt forskjellige begreper om hvordan hennes framtid skal tegnes. Hvilke merker det må ha satt i henne for ettertiden vil ikke anmelderen forsøke å gi noe fasitsvar på. Ericsson har nemlig levert en ytterst personlig roman, og det må være opp til leseren å arbeide seg fram til dette.

«Far og Mor» er ingen lang roman. Med sine vel hundre sider tar den slett ikke lang tid å lese. Dette er ei bok man bør bla litt i etter første gjennomlesning

for å finne alle de små tingene som underbygger handling og tema. Og det er verdt å bla i den, for boka er full av glitrende perler.

Språket er rolig og avslappet. Til tider er det faktisk så behagelig at det kan virke som om romanen mangler framdrift og er kjedelig. Det er synd med et så evig aktuelt tema.

Men det tenker anmelderen på kjønnsrolleproblematikken. Undertegnades første tanke var nemlig at våre idealer ikke har forandret seg all verden de siste femti årene. Det er tankevekkende, og uhyre viktig å få frem. Boka kan kanskje hjelpe til å bygge bro over generasjonskløften når vi ser hvor mye våre drømmer ligner deres.

Som en konklusjon vil jeg si at det er en vellykket romandebut. Den vekker tanker og følelser i leseren. Kanskje mest av det siste. Man føler at noe må forandres. Hva vil vi være for våre barn? Kan det være noe å tenke på for unge sosialister som står på terskelen til å bli nettopp Mor og Far?

av Sandra Lillebø

ROMAN

«Far og Mor»

av Kjersti Ericsson

ÅRETS GAVETIPS

Gi et abonnement på

REBELL

■ Vanlig abonnement: 110,-

■ Støtteabonnement: 200,-

Kontonr: 0814 47 92131

Rebell, Osterhausgt. 27, 0183 Oslo

Tlf: 22 98 90 70 raud@ungdom.org

spennende, og det er ikke sikkert det blir oppdaga. Den som er lur, blir kanskje ikke teken med ein gong.

Men slikt kan bære gale av stad. Det kan ende med at politiet kjem inn i biletet. Og mange har nok trega sårt dersom dei har stelt seg slik at po-

litiet kjem heim og bed om å få snakke med mor eller far.

Det norske skoleverket har gjort et objektivt riktig valg av læreverk. Hvis bare folk sluttet å være mer enn en om gangen ville vi sluppet at «noko gale hende».

I neste utgave av Rebell setter vi søkelys på røyking.

Slik redder

Rebell har prata med 5 helt forskjellige jenter som har én ting til felles: de mener det er noe grunnleggende galt med måten samfunnet er organisert på, og jobber i Rød Ungdom for å gjøre noe med det.

DU ver

Ungdomshusaktivisten

Av Eivind Volder

– Jeg var møkka lei av at ungdom over pubertetsalder ikke hadde noe tilbud, sier Anne Sofie til Rebell. – Det er jeg fortsatt, men nå gjør jeg noe med det.

Anne Sofie Bentzen er 16 år og har bodd hele sitt liv i Ålesund. Hun forteller at tilbudet til Ålesund ungdom stort sett er å gå på fritidsklubb. Men hun mener at klubbene fanger opp for få ungdommer, og at tilbudet er for lite.

– Hvis du er 13 år synes du kanskje klubben er et bra sted. Men selv da har du ikke noe tilbud utover juleverksted tirsdag og diskotek fredag. Ungdom trenger et sted å være når de selv vil det.

For ett år siden meldte Anne Sofie seg inn i Rød Ungdom. Der fant hun masse mennesker som mente det samme som henne. Sammen med flere ungdomsorganisasjoner i Ålesund, blant andre Ungdom Mot Narkotika,

startet Rød Ungdom *Aksjon for Allaktivitetshus*.

– Vi jobber for et sjølstyrt hus ungdom kan bruke som de selv vil. Vi vil at skaterne, lyrikkelskerne, danserne og teaterfolkene skal ha et sted der de kan gjøre sine ting. Men kanskje aller viktigst – vi vil ha et sted der du bare kan stikke innom sjøl om du ikke skal noe spesielt, sier Anne Sofie.

Aksjon for Allaktivitetshus har hatt flere aksjoner. De har blant annet møtt opp på et kommunestyremøte med en «Test i kommuneintelligens» og delt den ut til alle representantene.

– Vi lot dem helt på egenhånd komme fram til at det er både rettferdig og fornuftig at vi får et ungdomshus. Mange ble nok provosert, men vi nådde fram med budskapet vårt.

Et ungdomshus kommer ikke av seg sjøl. Det holder ikke med en enkelt aksjon, forteller Anne Sofie. Politikerne og innbyggerne i Ålesund må få se at det er mange som står bak kravet. Og sammen med de andre aktivistene har Anne Sofie oppskrifta klar:

– Vi skal gjøre det flaut å ikke støtte kravet om ungdomshus!

Miljøaktivisten

– Jeg var så redd at jeg ikke turte å sitte stille og se på at verden gikk til helvete. Jeg måtte bare gjøre noe.

Anne Guro Fiskevold er 19 år og kommer fra Sandefjord. Hun ble med i Natur og Ungdom for 5 år siden.

– Tjernobyl-ulykka, hullet i ozonlaget og Golfkrigen skremte meg og gjorde meg sint. Jeg tenkte at jeg måtte gjøre noe, sier Anne Guro til Rebell.

Handelsstanden i Sandefjord forsøkte å få fjerna gågatene i byen til fordel for bilveier.

– Jeg så at Natur og Ungdom gjorde noe, og at det virka, så jeg meldte meg inn, sier Anne Guro.

Dette ble den første aktivistsaken hennes. Sammen med resten av Natur og Ungdom jobba hun under parolla «Bilfritt sentrum». Underskriftskampanje, demonstrasjonstog og sit downstreik i gågata med gulvteppe, sofa og stålampe samla støtte blant mesteparten av Sandefjords befolkning.

– Den massive motstanden gjorde at kommunestyret utsatte saken fra møte til møte, og til slutt forsvant den. Vi vant ikke kampen om bilfritt sentrum, men vi beholdt gågatene vi allerede hadde, sier Anne Guro.

I 1995 meldte hun seg inn i Rød Ungdom.

– Jeg fant ut at det ikke holder å jobbe mot miljøproblemene alene. Først tenkte jeg at politikerene var dumme. Men etter hvert har jeg skjønnet at det ikke er dem som er problemet. De handler innenfor rammene det kapitalistiske systemet setter. Det er systemet det er noe galt med. Og det tror jeg vi kan gjøre noe med.

Skulekampaktivistane

Kjersti og Marit frå Trøndelag Raud Ungdom maner til kamp for gratis skule og mot nedleggjing av fleire hundre skuleplassar i Sør-Trøndelag.

den

Rutle, Erik Kruse og Jørgen Strickert

I huset til Trøndelag Raud Ungdom i Prinsengata i Trondheim, rett ovanfor ærverdige Trøndelag Teater, spring Rebell seg på RUarane Kjersti (17) og Marit (18). Dei er to av etterkvart ganske mange aktivistar som utgjør Raud Ungdom i trønderhovudstaden. Kjersti har vore med i RU sidan sommaren, medan Marit kom frå Lillehammer i haust, kor ho allereide har omlag to raude år bak seg.

– RU *gjer* noko, i motsetnad til mange andre «radikale» grupper, som er flinke til å prate og drive valkamp, men trivs betre på kontor enn

på gata, svarar Marit på spørsmål om korfor ho vart med.

Interessekamp og særleg skulekamp har prega hausten både for Kjersti, Marit og andre trønderkommunistar i år. Det heile starta med ein elevstreik for gratis lærebøker på Katedralskolen, kor Marit og Kjersti går.

– Her fekk vi mobilisert 300 elevar frå byskolane på berre eitt døgn, melder Kjersti. Og sidan haldt det fram med massemobilisering til fellesmarkeringa for lik rett til utdanning 22. oktober.

– Her vart Trondheim best i klassen med rundt 4000

skoleelevar i demonstrasjonstog, gateteater, appellar og pompøs seremoni kor fylkesrådmannen i Sør-Trøndelag fekk reikninga for skolebøkene elevane hadde kjøpt, fortel Marit. I Sør-Trøndelag ligg det no an til eit slankt og utdanningsfiendtleg budsjett, kor mellom anna fleire hundre skuleplassar og vaksenopplæringa heng i ein tynn tråd.

– Kampen held fram – gratis skole! kommenterer Kjersti og Marit frå Trøndelag Raud Ungdom.

Jentekampaktivisten

– Miljøpolitikken i Rød Ungdom var altfor dårlig, det ville jeg gjøre noe med. Det var derfor jeg blei med, sier Maria Østli til Rebell. Nå jobber hun mest med jentekamp og antirasisme.

Høsten 1997 fikk sekstenåringen Maria Østli fra Kristiansand stukket en løpeseddel i hånda, der hun blei invitert til studiesirkel med Rød Ungdom. Hun syntes det hørt seg spennende ut, og dro også på jentekonferansen samme høst. Litt seinere var hun med på å starte opp Kristiansand Rød Ungdom.

– Jeg var lei av å bli ledd opp i trynet og få høre at «det er fint at dere engasjerer dere» fra folk som egentlig ga blaffen i hva jeg sa, forklarer Maria.

Før hun blei med i Rød Ungdom hadde hun jobba mot barnarbeid og rasisme i Press, ungdomsorganisasjonen til Røde Kors, men hun syntes at det blei for mye by-

råkratisk lobby-virksomhet og for lite aksjonistisk.

Maria har brukt mye av tida si på å jobbe med jentekamp. Aksjoner mot Hennes & Mauritz-plakater med etterfølgende store presseoppslag, jobbing med 8. mars-tog og bøllekurs har tatt tida til RU-laget i Kristiansand.

– Halvparten av jordas befolkning er undertrykt, ikke bare én, men to ganger. Både fordi man får redusert makt og innflytelse over sin egen situasjon av arbeidsgiver eller kapitalist, og fordi man blir undertrykt som kjønn av menn og gutter rundt seg.

Maria mener også at kampen mot skjønnhetstyraniet er viktig, at jenter blir pressa inn i et uoppnåelig

ideal som fører til et hysterisk slankepress og spiseforstyrrelser. Hun har sjøl flere venninner som har hatt problemer med anoreksi eller bulimi, og har derfor jobba mye blant annet i forhold til Hennes & Mauritz' reklamekampanjer de siste åra.

Nå er det imidlertid antirasismen som tar det meste av tida til Maria.

– I Kristiansand er den antirasistiske kampen veldig viktig for tida, det er nemlig veldig få som jobber antirasistisk, det er ingen aktive antirasistiske organisasjoner, samtidig som sørlandsbyen begynner å få et alvorlig problem med aktive nazister.

hver dag – fire uker **100 kroner!**

I forbindelse med Klassekampens abonnementskampanje høsten 1998 og våren 1999 lanserer vi et spesialtilbud. Tilbudet betyr at du får Klassekampen hjem i postkassa hver dag i fire uker for bare 100 kroner! I løpet av prøvetida kan du bestemme deg for om Klassekampen er en avis du vil satse på, hvis du ikke gir beskjed til oss innen de fire ukene har gått, løper abonnementet som vanlig.

ikke alle aviser er like –
KLASSEKAMPEN
TAR STANDPUNKT

- ☐ Jeg vil prøve Klassekampen i 4 uker for kr. 100,-
- ☐ Jeg vil prøve Klassekampen i 3 mnd. for kr. 395,-
inkl. 18% rabatt
- ☐ Jeg vil abonnere på hver dag i 12 mnd. for kr. 1440,-
inkl. 24% rabatt
- ☐ Jeg vil abonnere på hver lørdag i 6 mnd. for kr. 300,-
inkl. 12% rabatt

Navn:

Adresse: Postnr.: Sted:

Dato: Sign:

Tlf. privat: Start avisa fra:

Priserne gjelder kun i Norden og fram til 1.12.98

Kan sendes
ufrankert i
Norge.
KLASSEKAMPEN
vil betale
portoen.

SVARSENDING
Avtale nr. 150 220/16
KLASSEKAMPEN
Grønland
N-0133 Oslo